

maximu, kdežto v pořadí slavnostních promocí právnických promoce druhá. Známý ceremoniel slavnostních promocí byl nově upraven pro Masarykovu universitu, aby odpovídal všem novodobým požadavkům. Slavnost zahájil děkan právnické fakulty Dr. Jaromír *Sedláček* a po udělení licenciátu rektorem prof. PhDr. Janem *Krejčím* promoval kandidáta Dr. jur. Jaroslav *Kallab*. Nato přednesl nový doktor povinnou přednášku na téma »*Delikty davu*«, načež replikoval sám promotor. Po jeho ocenění zástupce p. presidenta republiky ministerský rada kabinetní kanceláře Dr. J. *Říha* v proslovu velmi krásně stilisovaném vyzdvihl práva i povinnosti právníků a na závěr odevzdal doktoru dar presidenta republiky, zlaté hodinky s faksimilem presidentova podpisu. Dr. Kepřt nakonec nejprve latinsky, pak česky vzdal díky. Disertační práci, z níž Dr. Kepřt přednesl ve své přednášce výtah, otiskneme v nejbližších sešitech. vr.

HLEDÁNÍ NOVÝCH CEST V OBCHODNÍ POLITICE. Obchodně-politická jednání v poslední době byla velmi četná a relativně úspěšná. Byla samozřejmě diktována obtížemi platebními. Zkušenosti tohoto roku ukázaly, že sice československý vývoz do ciziny stoupl, avšak převážnou většinou jen do těch zemí, které mu za dovezené zboží neplatí. Samozřejmě, že o takovéto vývozní možnosti není co státi a proto nám nezbyvá nic jiného než tento vývoz, který byl nejdříve s radostí uvítán a byl pokládán za první známku překonané krise, sami omezovati a tak se sami připravovati o důkaz, že krise jest překonána. Nebyly to však důkazy poctivé, takže konec konců dají se oželeť. Bude tedy vývoz ztlacen, na takovou úroveň, aby mohl býti skutečně zaplacen.

To platí zejména o Německu, ve kterém naše platební saldo v poslední době velmi vzrostlo a bude trvati hodně dlouho, než se podaří, co se v několika dnech do Německa vyvezlo, vyrovnati německým dovozem. Jak již v minulém čísle bylo naznačeno, důvody hospodářské, nedostatek surovin a jejich obtížné a drahé opatrování způsobilo, že cenová hladina v Německu roste a samozřejmě projevuje se též v cenách vyvezených výrobků značný vzestup, který se sice snaží německá vláda paralysovati různými druhy vývozních premií, jest však otázkou, jak dlouho se jí to podaří. Při posuzování Německa dlužno však bráti docela jiné měřítko než při posuzování daleko příznivějších poměrů ve státech jiných, poněvadž nelze upřít, že Německo v otázkách hospodářských a v otázkách měnových vykazuje velikou obratnost a dokonalé ovládnutí všech momentů technických a psychologických. To neznamena, že by bylo nutno Německu záviděti, stejně jako není možno záviděti beznadějně prodlužování dlužníkovi, který se obratným manévrováním se svými věřiteli drží nad vodou daleko déle než dlužník, třeba méně zadlužený, ale také méně obratný. V obchodně-politickém a platebním styku s Německem ještě před nedávnem jsme se snažili, aby náš vývoz do Německa byl co největší a naproti tomu jsme hleděli nahraditi dovoz z Německa dovozem ze států jiných. Zejména bylo považováno za těžkou chybu, že naši exportéři používají prostřednictví německých, zejména hamburských sprostředkovatelů. Dnes jsme v té situaci, že svůj vývoz do Německa omezujeme na míru pokud možno nejmenší a na druhé straně snažíme se ze všech sil, aby dovoz z Německa stoupl a aby byla navázána přerušená již spojení a dokonce se i vracíme k intenzivnějšímu používání služeb německých sprostředkovatelů, jen abychom přišli ke svým penězům, jen abychom byli Německu více dlužni než Německo jest dlužno nám a aby tímto způsobem byla vyrovnána veliká naše pohledávka, která vznikla z přechodného oživení našeho vývozu do Německa. Na první pohled by se zdálo, že zejména pokud jde o Německo, nemá naše obchodní politika žádné linie, že naopak je to politika ode zdi ke zdi, která sleduje dnes ty cíle a zítra cíle naprosto opačné, ale taková kritika byla by příliš nespravedlivá. Jisto však jest, že v obchodní politice z důvodů, na nichž neneseme vždy sami

vinu, nemáme vlastní iniciativy a že jsme událostmi spíše vlečeni, aniž bychom sami na jejich vývoj působili. Schematicky se dá říci, že jsme stále o jedno obchodně-politické období pozadu a že se mu vždy teprve dodatečně, když již nám vznikla z toho značná škoda, přizpůsobíme a snažíme se tuto škodu vyrovnati, ovšem zase z valné části na vlastní účet. Nelze též přehlížeti, že největší oporou obchodně-politického styku jest tradice. Jedině obchodně-politické styky, které se vyvíjejí na určitých starých základech, jsou spolehlivým podkladem obchodně-politické bilance. Přizpůsobivost a pružnost jest druhým požadavkem, který nutno klásti na vývozní průmysl, a druhým předpokladem pro úspěšné vyvíjení mezinárodního obchodního styku. Samozřejmě dnes jest v popředí zejména pružnost a přizpůsobivost, nelze však význam stability podceňovati a zanedbávati, pokud to ovšem dnešní doba připouští. Rozhodně stabilitě obchodního styku nespíší, nutí-li se vývoz a dovoz k tomu, aby měnil svá spojení snad dokonce v jednom roce několikrát. Platební důvody jsou samozřejmě momentálně rozhodující, jsou však přechodné a nemají porušovati linii obchodních styků. Jest jisto, že Německo, pokud jde o vynalézavost platební i obchodně politickou, má všude rozhodně převahu. I když se to charakterisuje, jako vynalézavost kridatáře, není pochyby, že vynalézavost tato přináší Německu značné úspěchy a aspoň relativně dočasný prospěch, do té doby, dokud postižené státy, na jejichž úkor tyto prospěchy jdou, neučiní vhodná opatření, aby je vyloučily. Příkladem této vynalézavosti jest německé pronikání na Balkán. V minulém roce při přebytku obilních plodin na Balkáně odhodlalo se Německo převzít jako protipoložku vývozu svých výrobků taková množství obilí, která samo nemohlo spotřebovati. Obilí toto zůstalo proto uskladněno v zemích, kde bylo nakoupeno a země tyto pokládaly tuto transakci za velmi výhodnou. Dnes se ukázalo, že Německo tímto způsobem nejen podnítilo svůj vývoz a získalo tak nová odbytiště, nýbrž že za obilí, které dnes prodává v západních státech, dostává devisy a připravuje o ně země, které jí toto obilí prodaly. Tento úspěch nelze sice zcela přičísti k dobru jen německé prozíravosti, daleko větší roli hrál tu příznivý vývoj, který do té míry se odhadnouti nedal, ale přece možno říci, že Německo nezanedbalo žádné možnosti a že mu štěstí přálo.

Kapitolou pro sebe jsou naše obchodně-politické styky v rámci Malé Dohody, pro které v minulých dobách bylo dosti těžko naléztí lichotivé ocenění a kterým teprve v poslední době dostalo se vzpruhy uvolněním na trhu zemědělském. Nemožnost, dovážeti k nám z malodohodových států, obilí, byla nepřekonatelnou překážkou jakýchkoli čilejších obchodně-politických styků. Dnes, kdy všeobecným vývojem tato překážka se zmenšuje, může se konečně projevit všestranně dobrá vůle, která dosud byla jen platonicky projevována. Jeví se to jak ve styku obchodně-politickém, tak i ve styku platebním. Československo při této příležitosti mohlo uplatniti své praktické zkušenosti a svou vyšší hospodářskou úroveň, přispěti tak účinnou radou a pomocí malodohodovým státům a prokázati tak praktickou cenu hospodářské spolupráce malodohodových států. Sledujeme-li dnes obchodně-politická jednání malodohodových států, můžeme s potěšením konstatovati, že neuplatňuje se v nich již tolik jednostranný duch politiky německé, která z pochopitelných důvodů u balkánských států, které jsou rovněž státy dlužnickými, nacházela hojně ohlasu, a že uplatňuje se tu daleko větší měrou vliv československé hospodářské politiky, která se nesnaží využívatí okamžité slabosti svého odpůrce, nýbrž buduje solidní, zdravý a upřímný podklad pro trvalou hospodářskou spolupráci.

Po technické stránce možno naše poslední obchodně-politická a platební ujednání a to opět zejména se státy malodohodovými, charakterisovati jako pozvolné, ačkoli, bohužel, velmi pozvolné opouštění čistě negativní obranné politiky devisových předpisů a prozatím nesmělý pokus o uvolnění vázaného styku. Veškerý platební obchodní styk zůstává sice

pod přísnou kontrolou a jest také kontingentně usměrňován, což konečně odpovídá plánovitému hospodářství, které jest dnes heslem doby, na druhé straně však znamenají nové úmluvy návrat ke skutečnosti. Československo vzdává se prozatím možnosti obchodně-politické aktivní bilance, vzdává se možnosti tuto aktivitu uměle vyvolávat, ale na druhé straně dociluje určitého klidu, stability a příznivých vývojových podmínek pro normální obchodní styk. Po této stránce znamenají tyto úmluvy, třeba jen v nepatrné míře, přece jen návrat k normálním poměrům. Dr. Lepař.

HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ ZÁKONY V ITALII. Konec tohoto roku jeví se i pro Itálii velmi rušný po stránce zákonodárné a možno říci, že tato zvýšená aktivita datuje se od známé Mussoliniho řeči v Miláně, kterou přenesl i náš rozhlas. O některých těchto zákonech byly již zmínky v našem tisku, ale bohužel dávaly o celkové situaci pohled poněkud zkreslený. Předem nutno se zmíniti o zákonu o 40hodinové době pracovní, schváleném před měsícem, ve kterém zároveň se zakazuje jakákoliv práce přes čas a dále se stanoví, že na každých pět zaměstnaných pracovníků (dělníků nebo úředníků) má býti podnikem přijat jeden nezaměstnaný. Prováděním zákona byly pověřeny zájmové korporace, resp. dělnické syndikáty. Škoda jen, že zákon poněkud drasticky omezuje přijímání ženských sil do práce, jakkoliv vylučuje vůbec osoby mladší 18 let, a to čistě z důvodů, aby bylo možno zaměstnat, resp. znovu zaměstnat co nejvíce pracovníků, kteří se musí starati o rodinu. Provádění sem tam naráží na různé technické překážky, avšak i na to bylo pamatováno, takže prováděcí orgány mají v tomto směru určitou volnost. Dělníci ovšem jsou placeni jenom za skutečně odpracovaných 40 hodin, takže zákon pro zaměstnané znamená vlastně snížení platu. Aby však dělnictvo s početnější rodinou nebylo opatřením postiženo, byly zřízeny zvláštní »Cassa nazionale per assegni famigliari«, do které přispívají určitou vyšší kvotou zaměstnavatelé a zaměstnanci všichni jedním procentem svého platu. Z prostředků takto získaných vyplácí se měsíční paušál odstupňovaný podle početnosti rodiny, takže v praxi ve většině případů se tím snížení platu o 8 pracovních hodin vyrovnává. Jak sděluje »Lavoro Fascista«, bylo jen v obvodu milánském zaměstnáno znovu v obvodu kovodělném a textilním na 7.000 dělníků, v Turíně asi 4.500 během 14 dnů. Zájmové organizace v jiných centrech na základě vzájemných dohod vyvíjejí intenzivní činnost, aby pracovních sil bylo přijato co nejvíce. Při tom jmenovaná revue srovnává poměry v cizině a uvádí tato zajímavá data vyjádřená v procentech nezaměstnaných oproti obyvatelstvu hospodářsky činnému (tedy nikoli absolutnímu počtu obyv.). Na prvním místě stojí USA s 20.6 proc., pak přichází Kanada s 11.9%, dále Rakousko s 11.1%, ČSR. s 10.4 proc., Anglie s 10.1 proc., Holandsko s 9.7%, Německo s 8.2%, atd., Itálie je pak až na 16. místě se 4.1%.

Ačkoliv tato data nutno bráti s rezervou, přece se nám jeví situace poněkud příznivěji než se dalo očekávat. Zůstává však faktem, že k 30. listopadu t. r. měla Itálie přes 900.000 nezaměstnaných, loni v téže době jich bylo přes 1 milion. (Počet tento se uvádí před uvedením v platnost zákona o 40hodinové době pracovní.)

Dne 10. prosince t. r. byl schválen dodatkový zákon k zákonu o integrální melioraci půdy, po delší na italské poměry nezvyklé živé debatě v parlamentě. Náš tisk to nesprávně vykládal jako zákon konfiskační atd., což při opatrnosti, s jakou italský režim zasahuje do soukromého vlastnictví, je nemožné. Jednalo se vládě prostě o to, aby vzhledem k vzrůstajícímu počtu obyvatelstva a k nedosti velké ochotě větších majitelů půdy k provedení »bonifica integrale«, bylo co nejdříve a co nejrychleji připoutáno k půdě co nejvíce zemědělského proletariátu, který hlavně v jižní Itálii byl vždy a pro všechny vlády těžkým problémem. Praxe má býti tato: 1. Stát položil již všude základy k melioraci, kterou podle svých